

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

שער
שלישי

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

וירא

(חלק כה שיחה ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת וירא, יאיזו חשון, ה'תשפ"ו (ב)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2025
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

וירא ב

ש"אמרה מדת החסד כל ימי כו' אברהם עמד שם במקומו"¹⁰ – היינו שאברהם החליף את מדת החסד;

משא"כ פרה אדומה ענינה גבורה בתכלית, כדאיתא בזהר¹¹ ד"פרה דקבילת מן שמאלא" (ובפרט ע"פ המבואר בכתבי האריז"ל¹², שפרה, בתוספת ה"א, רומזת לכל ה' הגבורות); ונוסף לזה הרי היא "פרה" אדומה, וגם מראה אדום מרמז על גבורות¹³ – ועוד זאת: עלי' להיות "תמימה באדמיות"¹⁴ – גבורות בתכלית¹⁵.

ויתירה מזה איתא במדרש¹⁶, שד' התנאים שבפרה – אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עלי' עול – הם כנגד ארבע¹⁷ הגליות.

ובשלמא אילו המדובר כאן הי' נוי 80 החטאת (דפרה אדומה), לא הי' כל תימה בדבר, כי המים (שיוורדים ממקום

א. אמרו חז"ל¹: „בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר² זכו בניו לשתי מצות אפר³ פרה ועפר סוטה".

והנה ידוע שהשכר דלמעלה הוא „מדה כנגד מדה"⁴. ומזה מובן גם בנדון דידן⁵, שהשייכות דב' המצוות „אפר פרה ועפר סוטה" לאמירת אברהם „ואנכי עפר ואפר" אינה רק מצד דמיון התיבות „(עפר ואפר)", אלא משום שתוכן ב' מצוות אלו דומה לתוכן הנהגת אברהם באופן ד„ואנכי עפר ואפר" (ענווה ושפלות בתכלית) – וצריך להבין, במה היא השייכות ביניהם בתוכנם.

ולכאורה, אדרבה – התוכן (הפנימי) דפרה אדומה הוא ענין הפכי מעבודתו של אברהם:

מדתו של אברהם היא מדת החסד, אברהם אוהבי⁸, וכידוע שאברהם הי' נדיב בממונו בגופו ובנפשו⁹, עד

(10) ס' הבחיר סקצ"א (זח"א בהשמטות רסד, ריש ע"ב) – הובא ונת' בפרדס שכ"ב פ"ד.

(11) ח"ג קפ, ב.

(12) טעמי המצות, שער המצות וס' הליקוטים פ' חוקת. הגהות הרח"ו לזהר שם.

(13) זהר שם. כתבי האריז"ל שבהערה הקודמת. – פרש"י לתולדות כה, כה. – ובכ"מ.

(14) רש"י חוקת יט, ב – מספרי שם. רמב"ם הל' פרה אדומה פ"א ה"ב ואילך.

(15) אבל להעיר שבזהר שם מפרש „תמימה" – „שור תם דינא רפייא". וברע"מ (בזח"ג שם):

תמימה מסטרא דחסד דאיהו דרגא דאברהם.

(16) פסיקתא דר"כ פ' פרה. יל"ש חוקת רמז תשנ"ט.

(17) שלאחרי גלות מצרים „(פרה זו מצרים)". ועיין ל"ת להאריז"ל ר"פ תצא. ס' הליקוטים שם.

ועוד.

(1) סוטה יז, א. חולין פח, טע"ב.

(2) פרשתנו ית, כז.

(3) כ"ה הסדר בסוטה וחולין שם. וראה הגהה על הגליון שם.

(4) ראה סוטה ח, ב ואילך. ועוד. וראה תניא פל"ט (נג, א): משכרה נדע מהותה.

(5) וראה חדא"ג מהרש"א חולין שם. עיון יעקב לעי" סוטה שם. נצח ישראל להמהר"ל פנ"ז. ועוד.

(6) וכן מצד הגימטריא – ראה בעה"ט פרשתנו שם.

(7) ראה חולין פט, א. ועוד.

(8) ישע"י מא, ת. וראה ס' הערכים חב"ד ערך אברהם אבינו ס"א ג. וש"נ.

(9) ראה ארחות צדיקים שער יז: בממון. . בגוף. . בחכמה.

וגסותו של ישמעאל²⁷, „בכדי להראות את עשרו ותפארת גדולתו ולהיות לו לשם ולתפארת”²⁸.

ואופן שני במדת החסד הוא – חסד דאברהם, הנמשך מביטול ושפלות דוקא, „ואנכי עפר ואפר”: מאחר שאברהם החזיק עצמו לקטן מכל – „משום עצמו כשיריים”²⁹ – לפיכך השפיע חסד לכל.

והחידוש ויתרון המעלה באופן זה דהשפעת החסד אינו רק בכך, שהמשפיע הוא בטל ושפל בעצמו מאד, דמאחר שבעיניו הכל „חשובים ממנו” הרי הוא נותן לזולת „מכל אשר לו”³⁰ ומפרנס עצמו רק „מהשיריים והמותרות” [משא”כ זה שחסדו בא מצד הגדולה, שומר את העיקר לעצמו ונותן לזולת רק את השיריים] – אלא יתר על כן (כדברי רבינו הזקן בלקוטי תורה³¹), ש„אפילו מגיע לו ריעותא מהגמילות חסד” אינו מונע עצמו מלגמול חסד.

81 וכמו שמצינו באברהם, שחסדו הי' (כנ”ל) מצד זה שהרגיש עצמו „עפר ואפר”, שלא זו בלבד שהי' מוכן להעמיד בסכנה³² את חיי 1917 כדי לסייע לזולת

גבוה למקום נמוך¹⁸) הם בחי' חסד¹⁹ (ובפרט מי חטאת שהם „מים חיים”²⁰); אבל ההדגשה כאן היא על אפר הפרה דוקא²¹, והאפר²² הרי הוא בא מן הפרה גופא.

ב. ויש לומר הביאור בזה:

ידוע²³, שיש ב' אופנים במדת החסד:

אופן א' – חסד הבא „מצד הגדולה”²⁴, כמו שאנו רואים במלך גדול או בשר ועשיר מופלג, שמחמת רגש הגדלות שלהם הרי הם בתנועה של נדיבות בהרחבה גדולה, להשפיע „רב טוב וחסד לכל הבריות בקטן כגדול”²⁵ [ומזה עלול להשתלשל למטה הענין דחסד דקליפה – חסד דישמעאל²⁶ – הבא מצד גבהותו

(18) ראה תענית ז, א.

(19) ראה תניא ספ”ד. שער היחוד והאמונה פ”א (פת, ב). ובכ”מ. – ובלקו”ת ותו”ח שבהערה 23 לענין חסד דאברהם.

(20) חוקת שם, יז. וראה בארוכה לקו”ת חוקת (נו, ב ואילך), ש”מים חיים” הו”ע השוב.

(21) ולהעיר שגם עפר סוטה ענינו גבורות (ראה זח”ג ככה, א: וכן העפר . . דדינא קשיא. מאו”א אות ע’ סכ”ד. ועוד).

(22) ואף שהוא רק אפר הנשאר מהפרה – מ”מ ה”ז שייך לענין הגבורה (ראה טעה”מ וס’ הליקוטים שם: חנוּמַש הדינין). וראה בארוכה לקו”ת חוקת שם שאפר פרה הו”ע הרצוא. וראה שערי אורה (מז, ריש ע”ב) ד”אפר ביסוד האש” ולהעיר מתו”ח תולדות ד, רע”א.

(23) בהבא לקמן – ראה לקו”ת עקב יז, ג ואילך. תו”ח שם (ואילך). אוה”ת פרשתנו צ, סע”א ואילך. המשך תער”ב ח”א פרק רמ. ד”ה קטונתי עטר”ת. ועוד. וראה אגה”ק סי’ ב.

(24) היינו חסד דקדושה (רב חסד) – ראה ברוב (המקומות שבהערה הקודמת).

(25) ל’ האוה”ת שם צא, סע”א.

(26) לקו”ת שם יח, א. תו”ח שם, ב. אוה”ת שם

צג, א ואילך. ד”ה קטונתי שם. וראה אגה”ק שם. ועוד.

(27) ווען „צא ממנו”, מאברהם (אוה”ת שם צג, ב).

(28) ל’ הלקו”ת שם.

(29) ר”ה יז, ריש ע”ב. וש”נ.

(30) ובתו”ח (שם, א:): ה’ יכול להניח כל עצמותו בשביל אחרים (וצע”ק בתו”ח ח”ש קלט, ד: חוץ מעצמותו). וראה שם ויגש צ, סע”א.

(31) שם יח, א.

(32) ולהעיר, שאמירת אברהם ואנכי עפר ואפר היתה בקשר לתפלת אברהם על אנשי סדום,

החיים הרוחניים⁴², וא"כ, הרי עזיבת „הקבלת פני שכינה” היא מסירת נפש גדולה יותר – גדולה באין ערוך – מהעמדת חיי גופו בסכנה.

ויתירה מזו: עבור אלו אורחים הפסיק אברהם באמצע מצב של „הקבלת פני שכינה” – עבור כאלה ש(סבר ש)הם „(ערביים ש)משתחוים לאבק רגליהם”⁴³ – לא עובדי עבודה זרה סתם, אלא האופן הנחות והירוד ביותר בעבודה זרה – למטה מ(ובאופן שנחשב ל)„אבק” בלבד ביחס ל(רגליהם! ונמצא, שאברהם אבינו ניתק עצמו מן הדרגות העליונות ביותר ברוחניות, כענין „הקבלת פני שכינה”

– שהרי גם בזמנים שלא ה' אברהם במצב ד„הקבלת פני שכינה”, ה' מרכבה לה, כל ימי חייו, כדברי רבינו הזקן⁴⁴ אודות האבות, ש„כל ימיהם לעולם לא הפסיקו אפילו שעה אחת” מלהיות מרכבה, דמזה מובן העילוי שה' בו בשעת „וירא אליו ה'”, ההתגלות בבחי' ראי' לאברהם –

כדי לסייע לאלה שהנהגתם היא ההיפך הגמור מ„הקבלת פני שכינה” (עבודה זרה באופן הכי תחתון)!

מנין באה לאברהם הנהגה כזו?

מה שבני ישראל, לאחר אברהם, נוהגים כן – אינו חידוש: הוראה

(42) ל' אדה"ז – אגה"ק ביאור לסי' זך בתחלתו. – יתירה מזו בהאבות שהן הן המרכבה (ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו). וראה תניא פכ"ג (כה, ב): כל אברהם כולם... כל ימיהם. שם רפ"ד: כל ימיהם לעולם לא הפסיקו אפילו שעה אחת. ובמאמרי אדה"ז הקצרים (ע' תקמ): אפי' בשנינותם. (43) רש"י פרשתנו יח, ד (מב"מ פו, ב). (44) תניא רפ"ד. וראה לעיל הערה 42.

– כמסופר בפ' לך לך³³ (שבה נמצא הסיפור (המפורש) הראשון אודות התעסקותו של אברהם במדת החסד), שלצורך הענין דפדיון שבויים³⁴ (שאמנם בחסד גופא הרי הוא „מצוה רבה”³⁵) העמיד עצמו בסכנה³⁶ וערך מלחמה עם מלכים גיבורים³⁷ –

אלא יתר על כן, שלשם כך „ויתר” גם על ענינים של רוחניות, כמסופר בתחלת פרשתנו³⁸, שכאשר באו ה„שלשה אנשים” אמר אברהם להקב"ה „להמתין לו עד שירוץ ויכניס את האורחים”³⁹, כלומר, שבעיני אברהם ה' ראוי להפסיק באמצע קבלת פני השכינה לצורך הכנסת אורחים – וכדילפינן מזה בגמרא⁴⁰ ד„גדולה הכנסת אורחין (יותר)” מהקבלת פני שכינה”.

ג. דבר מובן הוא, שכל חייו של אברהם היו (לא החיים הבשריים, אלא)

שהעמיד עצמו בסכנה להתפלל עליהם (ד"ה אשר ברא (פ"ה) וכל הנהגה (פ"ח. ע"ש) תרפ"ט (בסה"מ קונטרסים ח"א)).

(33) יד, יד-טז.

(34) ראה לקמן בפנים סעיף ה.

(35) ב"ב ח, ריש ע"ב. רמב"ם הל' מתנות עניים (פ"ח סה"י). ובטושו"ע (יו"ד ר"ס רנב): מצוה גדולה (וכ"ה ברמב"ם שם בתחילת ההלכה. וראה ב"י שם).

(36) ראה השקו"ט (פתחי תשובה יו"ד שם. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך הצלת נפשות ע' שמח"ט ו"ג) – אם מותר (או מחוייב) ליכנס לספק סכנה ע"ז או לאו. ע"ש.

(37) אשר בשביל להדגיש זה האריך הכתוב בהסיפור (פרש"י לך יד, ט. וראה פרש"י שם טו ד"ה לילה „לא נמנע”).

(38) יח, ג ובפרש"י (בפי' הב'). שבת ככו, סע"א.

(39) ל' רש"י שם.

(40) שבת שם. שבועות לה, ב.

(41) כ"ה בשבועות שם.

מפורשת היא בתורה, שגדולה הכנסת אורחין (יותר) מהקבלת פני שכניה;⁴⁵ אבל מנין למד זאת אברהם?

אלא טעם הדבר הוא, כנ"ל, מפני שאברהם הי' בתכלית הביטול, "עפר ואפר", ולכן הי' פשוט בעיניו, שכל אחד, יהי' מי שיהי', הריהו קודם לו, עד שעליו להניח הצדה אפילו את עניניו הרוחניים כדי לעזור לזולת בגשמיות.

ד. וזוהי השייכות דאמירת אברהם, "ואנכי עפר ואפר" לב' המצוות ד, אפר פרה ועפר סוטה – כי קיום ב' מצוות אלה קשור דוקא עם הרגש החסד הבא מזה ש, "ואנכי עפר ואפר", כמו שהי' אצל אברהם אבינו – מסירת נפש ברוחניות כדי לסייע לזולת (אשר זה מורה על מסירות נפש אמיתית, כנ"ל):

דין הוא בהלכות פרה אדומה, שכל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף⁴⁶ טמאים. כלומר, במצוה זו נדרש⁴⁷ מן הכהן⁴⁸, שענינו הוא קדושה וטהרה ולשרת בבית המקדש, שירד ממדרגתו עד כדי טומאה (ואזי לא יוכל לעבוד עבודתו בבית המקדש) כדי שיוכל להביא טהרה ליהודי אחר.

ולטובת מי צריך הכהן לעשות זאת – לטובתו של טמא מת, אבי אבות

הטומאה⁴⁹, ומשמעות הדבר ברוחניות⁵⁰: כאשר יהודי דבוק להקב"ה הרי אין שייך בו ענין המיתה והטומאה, כמו שנאמר⁵¹ ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום. טומאת מת מורה על ניתוק ר"ל מן הקדושה, עד כדי דרגא דטומאת מת. ועבור יהודי כזה נדרש מהכהן שלא יתחשב במדרגתו הרוחנית ויטמא עצמו, ובלבד שיסייע ליהודי זה להגיע לטהרתו.

ועד⁵² הוא בנוגע ל, "עפר סוטה":
83 החידוש דמי סוטה הוא, אשר "לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים"⁵³. אין לך חילול הקודש גדול יותר ר"ל ממחיקת שמו של הקב"ה (בידים)⁵⁴ – והנה לשם עשיית שלום בין איש לאשתו מוחקים את השם. והמדובר הוא באשה שאופן הנהגתה הי' היפך הצניעות לגמרי – שאף לאחר התראת (קינוי) הבעל לא נשמעה לו ונסתרה – ומכל מקום אמרה תורה שגם בשביל (השלום עם) אשה זו כדאי הדבר, ומצוה וציווי הוא, למחוק את השם הקדוש!

ה. לפי הביאור האמור בשייכות "ואנכי עפר ואפר" לפרה אדומה, יש להוסיף הסברה בסיפור המובא בזהר (לענין פרה אדומה):

(49) רש"י ד"ה בחלל – פסחים יד, ריש ע"ב. ועוד (ראה אנציקלופדי' לתלמודית ערך אבי אבות הטומאה. וי"ו).

(50) ראה לקו"ש ח"ד שם. ח"ח ע' 326. ח"ח ע' 233.

(51) ואתחנן ד, ד. וראה אדר"נ פל"ד, י.

(52) שבת קטז, א. ורש"י. רמב"ם סוף הל' חנוכה.

(53) ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ע"ד האיסור דמחיקת השם.

(45) ע"ד הפשט י"ל – שכיון שבא הי' לבקר למה הי' צריך להשינוי כחם היום – אם היו באים אורחים בלא"כ לא הי' יכול לטרוח בהם כיון שמקבל פני השכינה, ועכ"ל שגדולה הכנסת כו'. (46) ל' המשנה פרה ספ"ד. במדב"ר (רפ"ט. שם, ה). תנחומא חוקת (ג. שם ז). רמב"ם הל' פרה אדומה רפ"ה.

(47) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1058 ואילך ובהנמנן שם.

(48) דכל מעשי' עד שתעשה אפר הוא בזכרי כהונה (פרה שם. רמב"ם שם פ"ד הי"ז).

דאברהם, שהוא חסד הכרוך בהעמדת עצמו בסכנה כדי להציל אל הזולת.

ושייכות זו דרפב"י לחסד דאברהם (שבשכרו זוכים לאפר פרה) ביקש רפב"י לבטא בענין זה גופא (כדי לפעול „מלה חדתא“ בפרשת פרה אדומה) ובאותו אופן – ולכן ויתר על הזכות לגלות „מלה חדתא“ בתורה – זכות נפלאה⁵⁵ – כדי לזכות את רשב"י בזכות זו, שהיא מסירת נפש ברוחניות עבור הזולת.

ועד"ז רשב"י ויתר על זכותו כדי שיזכה בה ר' אלעזר בנו (ולהעיר מביאור אאמו"ר שם⁵⁶, שאמירת ה„מלה חדתא“ ע"י ר' אלעזר היא „ע"ד כמו שהפירה הראשונה נעשית באלעזר הכהן"⁶⁰).

ו. ע"פ כל הנ"ל יובן גם הטעם שהשכר על עבודת אברהם („ואנכי עפר ואפר“) קשור לאפר פרה דוקא (ולא ל„מי חטאת“ שבזה):

האופן הנ"ל בחסד דאברהם – שויתר אפילו על עניניו הרוחניים כדי לסייע לזולת – שייך גם למה שמצינו, שלצורך מדת חסדו השתמש גם במדת הגבורה שלו⁶¹, כפירוש הידוע⁶²

איתא בזהר⁵⁴, שר' פנחס בן יאיר ביקש מרשב"י שיאמר „מלה חדתא“ בפ' זאת חוקת התורה. ואמר רשב"י לר' אלעזר בנו שיאמר „מלה חדתא“ (וכן עשה).

ומבאר אאמו"ר (בהערותיו על הזהר⁵⁵) הטעם שביקש ר' פנחס בן יאיר „מלה חדתא בפרשת פרה אדומה דוקא“, שזהו משום שבח' רפב"י „הוא ע"ד אברהם אבינו“, ו„באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר, שבשביל שאמר אפר זכו בניו לאפר פרה“, ולכן „ביקש שיאמר בפ' פרה דוקא“.

ולכאורה אינו מובן: מאחר שענין פרה אדומה שייך לבחינתו של רפב"י – מדוע לא אמר הוא עצמו „מלה חדתא“ זו בפרשת פרה אדומה?

ואף רשב"י – שרפב"י בקש ממנו לומר „מלה חדתא“, לפי שענין פרה אדומה שייך גם לבחינתו של רשב"י (כפי שמבאר אאמו"ר שם⁵⁶) – לא אמר בעצמו, אלא ביקש זאת מר' אלעזר בנו.

וע"פ הנ"ל – שהשייכות ד„ואנכי עפר ואפר“ לפרה אדומה היא מצד הנהגת אברהם אבינו במדת החסד באופן דביטול – יש לומר:

השייכות בפשטות⁵⁷ בין רפב"י לחסד דאברהם היא, שמצינו שרפב"י עסק בפדיון שבויים⁵⁸, וכן"ל, זהו גם הסיפור הראשון בתורה אודות החסד

(54) ר"פ חוקת (קעט, סע"ב).

(55) לקוטי לוי"צ לזהר כרך ב ע' שפט"ש.

(56) שם ע' ש.

(57) נוסף על המבואר בלקוטי לוי"צ שם ע"ד

הקבלה.

(58) חולין ז, א.

(59) ראה אגה"ק סכ"ו (קמד, ב ואילך).

(60) ואולי יש לומר, שגם זה – שפרה אדומה (הראשונה) נעשית באלעזר דוקא, סגן (ספרי ורש"י חוקת יט, ג) – מורה על ענין הנ"ל, שהכה"ג „מוותר“ על הזכות להביא טהרה כזו שביכולתה לטהר טומאת מת (ראה במדבר"ר פ"ט, ד. תנחומא חוקת ו). אבל בזהר שם (קפ, ב) הטעם דאי אפשר להיות באהרן.

(61) להעיר ג"כ מקונטרס ומעין מ"א פ"ב. ד"ה למען דעת תר"ץ (סה"מ קונטרסים ח"א) פ"ד-ה. ועוד.

(62) סה"מ אידיש ע' 205. סה"מ תש"ט ע' 4 (השני). ועוד. וראה תו"א בשלח סג, ב.

בפסוק⁶³ „כי ידעתיו למען אשר יצוה גו' לעשות צדקה ומשפט“, שהצדקה דאברהם קשורה עם משפט: בתחלה שפט אברהם את עצמו, וחישב ומדד כמה דרוש לו עבור עצמו, ומשפטו על זה הי' בדקדוק והקפדה גדולה (בגבורה ודין), בחשבו שרשאי הוא ליטול לעצמו רק את ה„מוכרח לו ממש“ כנ"ל, ואת כל השאר יתן לצדקה.

וגם הנהגה זו – שמדת הגבורה מסייעת בענין החסד – קשורה עם תכונת הביטול (ואנכי עפר ואפר): כאשר החסד בא מצד הביטול, אזי אין החסד מוגבל לחלק מסוים של האדם (חסד הבא ב„ציור“ דמדת החסד), אלא הוא חודר בכל חלקי האדם, עד שמשנה (ומבטל) גם את מדת הגבורה שלו⁶⁴ (שמצד עצמה היא היפך החסד), שאף היא תנוצל לענין של חסד.

(63) פרשתנו יח, יט.

(64) ע"ד הענין דרחמים שמהפך וממתיק גם הגבורות (ראה בארוכה ד"ה כל המרחם תש"ט. ובכ"מ) – דאברהם ויעקב אחידו ביצחק (זח"ג ק, רע"א. דרושי תק"ש בסי' רמו, סע"ד ואילך). ועוד.

ומטעם זה הביאה אמירת „ואנכי עפר ואפר“ ל„אפר פרה ועפר סוטה“ – כי עיקר החידוש ד„ואנכי עפר ואפר“ בא לידי ביטוי לא בענין של חסד מעיקרא (מי חטאת, דמים ענינם חסד כנ"ל), אלא בהפיכת הגבורה לחסד.

וזהו ענין שריפת (– ביטול) הפרה – המתקת הגבורות, ומזה בא ה„אפר פרה“ [וכמבואר בלקוטי תורה⁶⁵, שזהו הענין ד„אפר“, דתמורת „פרה“ – פר ה' (המורה על ה' גבורות, כנ"ל) נעשה „אפר“ – א' פר, דהא' „היינו הגבורה כמו שהוא בשרשו“, המתקת הגבורות בשרשן];

ועד"ז הוא החידוש ד„עפר סוטה“, המהפך את ה„מים המרים“, ש„מים המרים“ (גבורות) יפעלו פעולה של חסד⁶⁶ – „ונקתה ונזרעה זרע“⁶⁷.

(משיחות ש"פ חוקת –

תש"מ, תשמ"א, תשד"מ)

(65) חוקת ס, ב. וראה כתבי האריז"ל שבהערה

12.

(66) ראה ד"ה כל המרחם שם פ"ה. ועוד.

(67) נשא ה, כח. (ובפרש"י מ) סוטה כו, א.

